

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

УДК 94(7/8)

ГЕНЕРАЛ-ГУБЕРНАТОРСТВО ДУАРТІ ДА КОСТИ В КОЛОНІАЛЬНІЙ БРАЗИЛІЇ (1553–1558 РР.)

Кряжев П.В.

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

У статті розглянуто протиріччя функціонування адміністративного апарату генерал-губернаторства Бразилії в 1553–1558 рр. Акцентована увага на внутрішній політиці генерал-губернатора Дуарті да Кости та його суперечках з опозиційними чиновниками колоніальної адміністрації. Вказано зміст конфліктних стосунків між світською і духовною владою у часи правління Дуарті да Кости. Показані протиріччя між колоністами і місцевими туземцями, що повстали проти португальської колоніальної адміністрації. Зазначено, що розбалансованість адміністративно-управлінського апарату генерал-губернаторства Бразилії у 1553–1558 рр. створила умови для проникнення французів в південну Бразилію з метою її захоплення і подальшої колонізації.

Ключові слова: Бразилія, генерал-губернаторство, капітанство, проведор-мор, генерал-овидор, капітан-донатарій.

Постановка проблеми. У вітчизняній історіографії практично не приділяється увага дослідженню проблем історичного минулого найбільшої країни Латинської Америки – Федеративної Республіки Бразилії, однієї з найбільших держав у світі. З огляду на постійно зростаючий економічний, політичний і демографічний потенціал цієї самобутньої країни західної півкулі, її активну участь в процесах глобалізації та континентальної інтеграції (МЕРКОСУР), постійно зростає науковий інтерес до вивчення історії становлення і розвитку Бразилії, зокрема як невід’ємної складової частини колишньої португальської колоніальної імперії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зазначимо, що в СРСР і сучасній Російській Федерації проводилися ґрунтовні наукові розвідки з історії Бразилії [1–12]. Зокрема, наукові дослідження з латиноамериканістики здійснюються за науковими програмами Інституту країн Латинської Америки, який функціонує в Москві ще за радянських часів. В українській історичній науці, на жаль, на даний час не існує жодної наукової історичної монографії або захищеної дисертації, присвяченої дослідженню різних аспектів історичного розвитку колоніальної Бразилії.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. У вищезазначених наукових розвідках не досліджувалися проблемні аспекти функціонування генерал-губернаторства Дуарті да Кости в колоніальній Бразилії (1553–1558). У зв’язку з цим, **метою статті** є розкриття протиріччя функціонування адміністративного апарату генерал-губернаторства Бразилії в 1553–1558 рр.

Виклад основного матеріалу дослідження. Після закінчення повноважень першого генерал-губернатора Бразилії Томе де Соузи (1549–1553) король Португалії Жоао III 1 березня 1553 р. затвердив грамоту про призначення дворянина (фідальго) Дуарті да Косту капітаном бразильського королівського капітанства Баїа і одночасно другим генерал-губернатором Бразилії терміном на три роки з королівським жалуванням

у розмірі 400 тисяч реалів на рік [14, с. 366–367]. Дуарті да Коста відбув до Баїї із Лісабону в ескадрі разом зі своїм старшим сином Альвару да Костою 8 травня 1553 р. До цього його син відзначився у військовій кампанії в Африці. В ескадрі прийняли участь королівські чиновники різного рангу, військові чини, незамужні молоді дівчата для одруження в Бразилії разом з їхньою наставницею Марією Діаш, група єзуїтів (ректор колегіуму Коїмбри Луїс да Гра, священники Браз Лоуренсу, Амброзіу Піреш, послушники Жоао Гонсалвеш, Антоніу Браскеш, Грегоріц Серрау і Жозе де Аншиета). У складі ескадри були один великий корабель (нау) і три каравели. Загальна чисельність учасників ескадри складала біля 260 чоловік [13, с. 252]. Ескадра прибула до Баїї 13 липня 1553 р.

Про характер правління нового генерал-губернатора Бразилії свідчать його листи королю Жоао III та листи інших посадовців, які проживали в столиці Бразилії – місті Сальвадорі. Для нашого аналізу скористаємося листами генерал-губернатора королю Жоао III від 3 квітня 1555 р. (два листа), 8 квітня 1555 р., 20 травня 1555 р. і 10 червня 1555 р. Всі листи вміщено у джерелі [14, с. 371–379]. Крім цих першоджерел ситуацію у генерал-губернаторстві висвітлюють лист єпископа Бразилії Перу Фернандеша Сардиньї від 11 квітня 1554 р. (лист вміщено у джерелі [14, с. 368–369]), нотатки секретаря у Сальвадорі Родрігу де Фрейташа 1555 р. (документ вміщено у джерелі [14, с. 369–371]), лист посадовця муніципалітету (камари) Сальвадора Франсішки Портокарери королю Жоао III від 20 квітня 1555 р. (лист вміщено у джерелі [14, с. 377]), лист лікаря Жорже да Кости королю Жоао III від 10 червня 1555 р. (лист вміщено у джерелі [14, с. 379–380]), лист посадовця камари Сімау да Гами де Андраді королю Жоао III від 12 червня 1555 р. (лист вміщено у джерелі [14, с. 380]) і лист депутатів камари Сальвадору королю Жоао III від 18 грудня 1556 р. (лист вміщено у джерелі [14, с. 381–382]).

Вищеназвані першоджерела свідчать, що на відміну від свого старшого сина Альвару генерал-губернатор мав дещо м'який характер, що згодом вплинуло на його неспроможність попереджати різні зловживання у колонії і стримувати войовничий нрав свого сина. Колонія у часи його правління перебувала у стані перманентної турбулентності. Виникла череда конфліктів з генеральним прокурором (овидор-жералом) Перу Боржесом, фінансовим адміністратором (проведором-мором) Антоніу Кардозу де Барросом і єпископом Перу Сардиньей. Навколо вказаних посадовців формувалася опозиційна група можновладців, яких не задовольняли методи управління новопризначеного генерал-губернатора. До цієї опозиційної групи приєдналися, також, більшість депутатів (вередо рів) камари Сальвадору. Крім того, своє невдоволення правлінням Дуарті да Кости і вчинками його сина виражала більшість єзуїтів, основна частина яких вимушена була мігрувати на південь Бразилії у спадкове капітанство Сан-Вісенті, де почала функціонувати єзуїтська місія Святого Павла.

Конфлікт з єпископом виник у зв'язку зі схильністю генерал-губернатора до різних розваг і брутальністю вчинків його сина. Єпископ чекав на прибуття нового генерал-губернатора як головного захисника і гаранта порядку в колонії. Як свідчить єпископ Перу Фернандеш Сардинья у своєму листі королю Жоао III від 11 квітня 1554 р., після відбуття до Португалії першого генерал-губернатора Томе де Соузи у Сальвадорі почалася епідемія розбещеності, подібно до Содоми і Гомори [14, с. 368–369]. Відповідно до цього листа, Бог наслав на людей покарання у вигляді прибуття до Сальвадору сина Дуарті да Кости Альвару. Розлад у Сальвадорі, також, вчиняли друзі Альвару Жоао Родрігес Песанья, Луїс де Гойш і Фернау Ваш да Коста і інші їхні прибічники. При цьому єпископ наголошує у листі на бездіяльність Дуарті да Кости, щоб припинити безчинства і розбещеність цих товаришів. Ці особи, зі слів єпископа, своїми вчинками виражали їхню зневагу Богу. Як свідчить Перу Фернандеш, він звертався до генерал-губернатора приборкати свого сина і його друзів, але Дуарті да Коста відповів йому, що не може перешкодити своєму сину, оскільки Альвару розважається з тими, з ким забажає, і що на цій землі немає більш поважніших фідальго, ніж Жоао Родрігес Песанья і Луїс де Гойш.

Єпископ у листі зізнається, що Дуарті да Коста виражав по відношенню до нього зневагу. Перу Фернандеш підкреслює, що Дуарті да Коста підкорюється власному сину, який не вчиняє ніяких реверансів і не проявляє покору до власного батька. Тим більше, генерал-губернатор не здійснює нічого в колонії, поки не отримає вказівок від свого сина і його компанії. Далі у листі Перу Фернандеш відзначає, що Альвару да Коста і Жоао Родрігес Песанья налаштували проти нього церковних каноніків, серед яких були регент Франсішку де Вакас і домініканський монах Гомеш Рібейру. Єпископ повідомляє, що прохав генерал-губернатора взяти під варту цих двох смутянів, але Дуарті да Коста наказав надзирателю в'язниці, щоб він не заарештовував каноніків без його дозволу. При цьому генерал-губернатор у відповідь, зі слів

єпископа, почав заподіювати йому різноманітних утисків і заохочувати цих каноніків протидіяти високоповажному церковному ієрарху. Жоао Родрігес Песанья і Луїс де Гойш продовжували виражати неповагу по відношенню до єпископа, у тому числі, затримали і взяли під стражу каноніка, прибічника єпископа. Перу Фернандеш повідомляє королю, що ця компанія на чолі з сином генерал-губернатора є озброєною бандою, які не мають каяття [14, с. 369].

Слід відмітити, що єпископ вирішив шукати захисту у короля Жоао III і мав намір відправитися до Лісабону разом зі своїми прибічниками, про що він повідомляє короля у вищезгаданому листі. Перу Фернандеш Сардинья відмовився від посади єпископа 2 червня 1556 р. Була зафрахтована каравела «Носа-Сеньйора-да-Ажуда», на якій мали намір плити назад до Португалії крім Перу Фернандеша інші опозиціонери владі генерал-губернатора. Документ камари Сальвадору від 18 грудня 1556 р. свідчить, що в каравелі перебували разом з єпископом декан, 2 каноніка, наставниця зі своїми послухниками, звільнений з посади проведора-моря Антоніу Кардозу де Баррос, прокурор Сальвадору Себастьян Ферейра та інші чини [14, с. 381–382]. Однак 16 липня 1556 р. трапилася загибель каравели на міліні Родрігу поряд з гирлом річки Куріуріпе або Куруріпе. Потерпілі ховалися від місцевих туземців на лівому березі річки Сан-Мігель, але індіанці каєте більшість потерпілих спіймали, вбили і влаштували кроваві церемонії, у тому числі колишнього єпископа.

Серед осіб, які критикували політику генерал-губернатора і його сина, був лікар Жорже Фернандеш да Коста. Про цей факт свідчить його лист королю Жоао III від 10 червня 1555 р. [14, с. 379–380]. У своєму листі лікар апелює до короля з приводу того, що генерал-губернатор не піклується про людей його професії у колонії і вчиняє разом зі своїм сином різні дестабілізуючі ситуації дії, що загрожує спустошенню і обезлюдненню Баїї.

Лист вередорів камари Сальвадору королю Жоао III від 18 грудня 1556р. свідчить, що ці посадовці згадували добрі часи правління першого генерал-губернатора Томе де Соузи і називали сина Дуарті да Кости Альвару малоповажною особою, не дивлячись на його беззаперчний військовий талант [14, с. 381–382]. Поряд з цим, у листі вередори негативно відгукуються про постаті генерал-губернатора і овидора-жерала, які з неповагою ставилися до мешканців королівського капітанства Баїя, що загрозувало її обезлюдненню, в тому числі, внаслідок небезпеки нападів туземців. Автори листа виражають свою скорботу з приводу загибелі каравели «Носа-Сеньйора-да-Ажуда», в якій перебували єпископ та інші високопосадовці. З цього приводу вередори вказують, що після цієї катастрофи вони втратили надію. Це підтверджує факт того, що автори листа мали великі сподівання на місію єпископа і його прибічників, з якою вони вирушили на аудієнцію до короля Жоао III. Цим вони підкреслювали свою опозиційність по відношенню до влади генерал-губернатора. Автори листа прохали короля втрутитися у справи генерал-губернаторства, винести догану Дуарті да

Кості, навіть покарати його для відновлення спокою поселенців колонії. Лист підписали посадовці камари: Педру Тейшейра, Сімау да Гама де Андраде, Франсішку Портокареру, Жоао Велью Галвау, Вісенті Діаш, Педру Фігейра і Даміау Лопеш да Мескіта.

Тепер розглянемо зміст декількох листів генерал-губернатора Дуарті да Кости, адресованих королю Жоао III для більш повного розуміння тих процесів, які відбувалися в генерал-губернаторстві за часів його праління. У своєму листі від 3 квітня 1555 р. генерал-губернатор повідомляє королю свої підозри щодо зловживань, що мають місце в колонії і які перешкоджають здійсненню правосуддя [14, с. 371–372]. Дуарті пропонує королю милувати засуджених і розжалуваних чинів, які є найбільш корисними для облаштування колонії. Зокрема, у листі він ходатайствує перед королем помилувати трьох правопорушників, у послугах яких були зацікавлені єзуїтські священники. Далі Дуарті да Коста згадує у листі про мешканців колонії, які не дивлячись на «бідність землі» одягаються у шовковий одяг, що суперечить королівським орденціям. Генерал-губернатор пропонує у листі королю пом'якшити суворість закону. Із листа ми дізнаємося, що овидор-жерал перебував з візитом у спадковому капітанстві Сан-Вісенті, де керував громадськими роботами, в тому числі, будівництвом дороги протяжністю біля 6 ліг (1 старопортугальська ліга дорівнювала 5.92 км), необхідної для здійснення поставок продовольства з плодородної рівнини у столицю і резиденцію капітанства. Овидор-жерал помилював засудженого за вбивство його раба Жоао Переша Гагу, мешканця капітанства Сан-Вісенті з зобов'язанням прийняти участь у будівництві цієї дороги за його рахунок. Далі Дуарті да Коста повідомляє, що овидор-жерал помилював і залучив до будівництва двох мостів із каменя і вапни у містечку Сан-Вісенті ще одного правопорушника Крістовама Калдейру, який повинен був виконувати роботу також за власний рахунок. Дуарті прохав у листі короля помилувати цих правопорушників.

У другому листі від 3 квітня 1555 р. Дуарті да Коста доповідає королю про звільнення з посади проведора-мора Антоніу Кардозу де Барроса внаслідок його намірів розширити свої владні повноваження, що суперечило нормам статуту проведора-мора, де ці посадові обов'язки є чітко виписаними [14, с. 372–373]. У відповідь на своє звільнення Антоніу Кардозу, як повідомляє генерал-губернатор, об'єднався в опозиційну групу разом з єпископом і іншими посадовцями, що, безумовно, погрожувало авторитету і владі генерал-губернатора. Крім того, Дуарті да Коста звинувачує у листі Антоніу Кардозу у володінні цукровим заводом (енженью) і майном, що спричинило збитки королівській скарбниці.

Наступний лист генерал-губернатора королю Жоао III від 8 квітня 1555 р. присвячено єпископу Перу Фернандешу Сардінью [14, с. 373–375]. Лист починається з повідомлення Дуарті про його візит до єзуїтського священника Луїса да Гама та інших високоповажних мешканців Сальвадору. У листі генерал-губернатор згадує наказ єпископа заподіяти фізичним тортурам каноніка Сільвестра Родрігеса, який критикував єпископа. Він вказує

у листі, що опозиційний єпископу канонік вступав з ним у жорсткі суперечки. З цього приводу Дуарті да Коста відвідав вищезгаданого єзуїтського священника порадитися з ним як владнати ці суперечки. Як пише Дуарті, ці незначні зіткнення не були дивними у маленькому селищі, де проживали вищі посадовці, тому королівські кортеси не турбувалися цією колотнечею.

У листі Дуарті да Кости королю Жоао III від 20 травня 1555 р. розвінчував поведінку єпископа, виправдовуючи свого сина. Єпископ, зі слів Дуарті да Кости, безчестить його сина своїми наветами уджерелі [14, с. 375–377].

У листі генерал-губернатора королю Жоао III від 10 червня 1555 р. Дуарті описує війну з індіанцями, яка стала неочікуваною для мешканців Сальвадору [14, с. 377–379]. Це була війна цивілізованих людей з дикунами. Для засудження дій брутальних дикунських народів генерал-губернатор пропонує королю створити міжнародний трибунал. Дуарті вказує, що у цій «справедливій війні» відзначилася гвардія його сина Альвару да Кости завдяки його військовому досвіду.

Згаданий лист свідчить про повстання індіанців після прибуття Дуарті да Кости з сином до Баїї. Індіанці мали намір напасти на резиденцію генерал-губернатора в місті Сальвадорі. Війна почалася після нападу приблизно 50 туземців на цукрове енженью Антоніу Кардозу де Барроса, після чого закріпилися в місцевості Порту-Гранді, розташованій на дорозі між згаданим енеженью і містом Сальвадор. На хвилі войовничого піднесення індіанці полонили багато християн, після чого напали на сеньйорію Гарсії де Авілі в місцевості Итапоан, продовжуючи вбивати і брати в полон і її мешканців, у тому числі, декількох рабів. Серед вбитих індіанцями був один африканський раб. У відповідь Дуарті да Коста дав наказ своєму сину Альвару на чолі загону біля 70 озброєних солдат і 6 вершників відбити цей напад і покарати повсталих. Португальці напали на індіанське селище уночі, подолавши їхні оборонні фортифікації, вбили певну кількість туземців і полонили вождя цього селища. Це селище і ще два селища, які розташовувалися поряд, були спалені. Після цього Альвару да Коста на чолі загону чисельністю біля 160 чоловік рушив в місцевість Итапоан і відігнав туземців у внутрішні сертани.

Далі у листі генерал-губернатор повідомляє, що його син на чолі загону біля 200 озброєних піхотинців і кавалерії разом з кораблями звільнили енженью Антоніу Кардозу де Барроса, спаливши при цьому 5 індіанських селищ. Згодом португальське військо досягло річки Вермелью (Ріу-Вермелью), де розташовувалося 5 індіанських селищ з міцними фортифікаціями. Всі ці селища після штурму, також, були спалені. За словами Дуарті да Кости, туземний верховний вождь всієї цієї землі, якого звали Тубаран, вимушений був визнати поразку і підкорився португальцям.

Інша серйозна проблема, яка стала загрожувати стабільності генерал-губернаторства Дуарті да Кости, була пов'язана з рішучим проникненням французьких кальвіністів на південну частину бразильського узбережжя. Слід, також, відмітити, що попередній генерал-губернатор Томе де Соуза не вчиняв ніяких зусиль щодо колонізації північних покинутих їхніми приватними влас-

никами (капітанами-донатаріями) спадкових капітанств, розташованих поза межами крайнього північного капітанства Ітамарака, яке входило до складу генерал-губернаторства Баїї. На півдні Бразилії покинутим залишалось колишнє спадкове капітанство Сан-Томе або Параїба-ду-Сул, яке належало капітану-донатарію Перу де Гойшу, що, безумовно, приваблювало різного роду корсарів і контрабандистів на її безлюдну територію. Така ситуація зберігалася і у часи правління генерал-губернатора Дуарті да Кости. Ситуація почала виходити з-під контролю генерал-губернаторства Баїї у 1555 р.

До Дуарті да Кости почали надходити повідомлення від мешканців південних спадкових капітанств про зростання незвичайної активності французьких кораблів в околицях Еспіріту-Санту і Сан-Вісенті. Такі свідчення, також, надав проведор капітанства Сан-Вісенті Браз Кубас, який під час відбуття із гавані Сантуса спостерігав будівництво французами фортеці в околицях мису Кабу-Фріу [16, с. 228–229]. Свідчення Браз Кубаса підтверджується історичною хронікою (видання 1558 р.) французького хроніста і космографа XVI ст Андре Тевета (повна назва хроніки – «Les Singularitez de la France-Antarctique») [15, с. 120–125]. Також прийшли відомості про намір французів закріпитися на острові при вході в бухту Ріо де Жанейро, при цьому вказані французи були не католиками за віросповіданням, а належали до «сретичної секти» проповідника Кальвіна. Цю бухту місцеві індіанці називали словом «Гуанапара», що вперекладі з індіанського діалекту можна перекласти як – «морський мешок» [16, с. 229]. Пізніше це слово трансформувалося у слово «Гуанабара».

У галузі колоніального управління Дуарті да Коста підтримав пропозицію колишнього генерал-губернатора Томе де Соузи об'єднати посади проведора-мора і овидора-жерала в одну для оптимізації адміністративного апарату, тому він

прийняв рішення звільнити Антоніу Кардозу де Барроса з посади проведора-мора, який до такого рішення поставився негативно, що призвело до загострення між ними взаємних стосунків. Ще одним нововведенням було створення в колоніальній адміністрації Баїї медичної санітарної служби – протомедікато. За розпорядженням короля цю службу очолив згадуваний нами вище лікар Жорже Фернандеш да Коста.

Висновки дослідження. Роблячи висновок із проведеного нами аналізу протиріч функціонування генерал-губернаторства Дуарті да Кости, зазначимо, що вказані протиріччя мали як внутрішній, так і зовнішній вимір. В умовах, коли протягом 1532–1549 рр. португальцями здійснювалася спроба колонізації Бразилії шляхом пожалування королем автономних спадкових домініонів або капітанств португальським дворянам, частина вказаних капітанств зазнала краху внаслідок обмеженості ресурсів їхніх приватних власників. Тому португальська корона вимушена була для збереження свого заморського володіння піти шляхом централізації колоніального управління Бразилією, створивши у 1549 р. інтегроване генерал-губернаторство. Перші роки свого існування генерал-губернаторство накопичувало вкрай обмежені ресурси для утвердження адміністративно-управлінського апарату на завойованих конкістадорами землях з метою їх подальшої систематичної колонізації. Однак адміністративно-управлінський апарат генерал-губернатора Дуарті да Кости був вкрай розбалансованим внаслідок виникаючих «конфліктів повноважень» між посадовими особами і перманентних суперечок між світською і духовною владою, що, безумовно, гальмувало розвиток португальської колонії в Південній Америці. Не дивно, що цим скористалися французи, які здійснили спробу у 1555 р. закріпитися в південній частині Бразилії шляхом підкупу місцевих індіанців, вороже налаштованих до португальських колоністів.

Список літератури:

1. Антонов Ю.Н. Бразилия: армия и политика / Ю.Н. Антонов. – М.: Наука, 1973. – 256 с.
2. Глинкин А.Н. Новейшая история Бразилии (1939–1959) / А.Н. Глинкин. – М.: Издательство ИМО, 1961. – 403 с.
3. Давыдов В.М., Бобровников А.В. Роль восходящих гигантов в мировой экономике и политике (шансы Бразилии и Мексики в глобальном измерении) / В.М. Давыдов, А.В. Бобровников. – М.: ИЛА РАН, 2009. – 234 с.
4. Калмыков Н.П. Диктатура Варгаса и бразильский рабочий класс / Н.П. Калмыков. – М.: Наука, 1981. – 230 с.
5. Караваев А.П. Бразилия: прошлое и настоящее периферийного капитализма / А.П. Караваев. – М.: Прогресс, 1989. – 277 с.
6. Коваль Б.И. Бразилия вчера и сегодня / Б.И. Коваль. – М.: Наука, 1975. – 176 с.
7. Комиссаров Ю.Н. Русские источники по историографии Бразилии первой трети XIX в. / Ю.Н. Комиссаров. – Л.: Наука, 1977. – 168 с.
8. Мартынов Б.Ф. Бразилия – гигант в глобализирующемся мире / Б.Ф. Мартынов. – М.: Наука, 2008. – 320 с.
9. Мартынов Б.Ф. Золотой канцлер. Барон де Рио-Бранко – великий дипломат Латинской Америки / Б.Ф. Мартынов. – М.: ИЛА РАН, 2004. – 160 с.
10. Окунева Л.С. Бразилия: особенности демократического проекта. Страницы новейшей политической истории латиноамериканского гиганта / Л.С. Окунева. – М.: МГИМО, 2008. – 823 с.
11. Очерки истории Бразилии / За ред. В.И. Ермолаева. – М.: Издательство социально-экономической литературы, 1962. – 571 с.
12. Слэзкин Л.Ю. Земля Святого Креста. Открытие и завоевание Бразилии / Л.Ю. Слэзкин. – Л.: Наука, 1970. – 160 с.
13. Calmon P. Historia do Brasil: Em 5 vol. / P. Calmon. – São Paulo, Rio de Janeiro, Recife, Porto Alegre: Companhia Editora Nacional, 1939. – Vol 1: As origens (1500–1600). – 476 p.
14. Historia da colonização portuguesa do Brasil: Em 3 vol. / P. Azevedo, A. Baião, C.M. Dias, J. de Freitas, P. Merêa. – Porto: Litografia Nacional, 1924. – Vol. 3: A idade media brasileira. – 396 p.
15. Thevet A. Les singularitez de la France antarctique / A. Thevet. – Paris: Maisonneuve, Libraires-Emteubs, 1878. – 462 p.
16. Varnhagen F.A. Historia geral do Brazil: Em 2 tomos / F.A. Varnhagen. – Rio de Janeiro: Casa de E. e H. Laemmert, R. da Quitanda, 1854. – Т. 1. – 496 p.

Кряжев П.В.

Нежинский государственный университет имени Николая Гоголя

ГЕНЕРАЛ-ГУБЕРНАТОРСТВО ДУАРТИ ДА КОСТ В КОЛОНИАЛЬНОЙ БРАЗИЛИИ (1553–1558 ГГ.)

Аннотация

В статье рассмотрены противоречия функционирования административного аппарата генерал-губернаторства Бразилии в 1553–1558 гг. Акцентировано внимание на внутренней политике генерал-губернатора Дуарти да Косты и его противоречиях с оппозиционными чиновниками колониальной администрации. Указано содержание конфликтных отношений между светской и духовной властью во время правления Дуарти да Косты. Показаны противоречия между колонистами и местными туземцами, восставшими против португальской колониальной администрации. Определено, что разбалансированность административно-управленческого аппарата генерал-губернаторства Бразилии в 1553–1558 гг. создала условия для проникновения французов в южную Бразилию с целью её захвата и дальнейшей колонизации.

Ключевые слова: Бразилия, генерал-губернаторство, капитанство, проведор-мор, генерал-овидор, капитан-донатарий.

Kryazhev P.V.

Nizhyn Mykola Gogol State University

THE GOVERNORATE GENERAL OF DUARTE DA COSTA IN COLONIAL BRAZIL (1553–1558)

Summary

In the article we examined the contradictions of functioning of the state machinery of Brazil in 1553–1558. We focused attention on the domestic policy of the governor general Duarte da Costa and his contradictions with oppositional officials of the colonial administration. The matter of conflict relations between the temporal and spiritual powers during the board of Duarte da Costa is indicated. We pointed out the contradictions between the colonists and local natives who have risen against the portuguese colonial administration. We defined that the unbalance of the governorate general state machinery of Brazil created conditions for penetration of the french into the southern Brazil for the purpose of occupation of this land and further colonization in 1553–1558.

Keywords: Brazil, governorate general, captaincy, provedor-mor, ovidor-general, captain-donatario.